

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1925 жылда үндөстүрүлгөн

1960 ч. МАЙ 12 ЧЕТВЕРГ № 110 (4594).

Өрттө 20 көп.

Партия, профэвилел, комсомол организациаларының сорулгазы болза ССРЭ-нің Дээди Совединиң бешки сессиязының материалдарын бүгү ажилчы чоннарга калбаа-биле таныштырып, коммунизм тургузуушкунунун программазын боттангыларынче оларның күштерин мобилизастаары болур.

КУКУРУЗА ТАРЫЛГАЗЫНГА БЕЛЕТКЕЛДИ ДООЗАР

Кол мал чөмү культура — кукуруза тарылгазын колхоздарың болгаш совхозтарың ховуларыңа эгелегиче чөдир каш санын тоюк ертпаш. Бо чылын ову обласка 9 млн 600 ганы таруун турары болгаш гектар бүрүздөн ортума-биле 300 центнерден өзөш өзөс ногаан массаны алыры төлөвилеттинген.

Бистин обласкы девискээринге кукуруза өңү өзүп түшүп, бедик дүжүттү берип болурун практика көргүскөн. Чижээ, эртен чылым Талды, Кал-Хем, Өвүр районнарың чымык колхозтары кукурузаның гектар бүрүздөн ортума-биле 330-ден 396 центнер чөдир ногаан массаны ажаап алган. «Барлык», «Межегей», «Тиледел», «Кызыл партия» совхозтары, Чөөн-Хемчик районун «Коммунистиче өрүк», Сталин аттыг колхозтарыңа болгаш обласкы өскө-да ажил-агылларыңа кукурузаның бедик дүжүттүри база адмынган.

Мурнакчы кукурузачылар оон-даа бедик дүжүттүри алган. «Межегей» совхозтун кукурузачысы П. Николаев 1959 чылда 120 гектар шалдуңга бүрүздөн 524 центнер, а оон иштинде 20 гектардан — 784 центнер сикос массаны ажаап алган. Николаев бо чылым улам бедик дүжүттүри чөдир алыры шийттирлээ. Механизатор 100 гектарың бирээнден-не 550 центнер, а 20 гектардан — 1000 центнер ногаан массаны ажаап алыры күлөнгөн.

Кал-Хемчик Өгөрөв, Талдының Давыдов, Улуг-Хемчик Кривая, Чөөн-Хемчиктин Ийи-өөл болгаш өскө-да оон-он мураакчы кукурузачы механизаторлар эртен чылым эки ажилдааныр. Бо бүгү фактылар болза кукурузаны өй-шанда, бедик агротехникти дөңсөө тараш, оон чыгы ажаалгазын эки чортууң кукурузачылар бедик дүжүттүри ажаап ап турарын бадыктап чөдөр.

Мындык болза-да кукурузаның дүжүдү обласка нийтиши-биле күдү болган. Ол болза чамдык районнарың, колхозтарың болгаш совхозтарың удуртучулары, көзө ажил-агылдың тускай эртемчилери кукурузаның үнелини дугайың хөй чугаалап, оон сөс кырыңа мактан турза-даа херек кырыңа кукуруза өстүреринче кичээтпей салбай турарың биле тайылбырлаатыр. Кукурузаны ботталган багай черлерге, оон шалдуңге чөмүшкүлүгө төкпей тарып, чылым багай ажаап турар тавырылгалар хөй. Шын дөңсөөчилер болдунмай бээр чорук база бар.

Чөжө-дээ чылымның өстөр чугаалап, кукуруза тарылгазың өзүлүгү корум-чурмуну салгыс болза кукурузадан бедик дүжүдү жаңадан адыңмас.

Кукуруза өстүреринде агротехниказын херекке алың болгаш ол үнелик мал чөмү культураже кошкак кичээтпей салган Улуг-Хем, Бин-Хем, Сүт-Хөл, Барыын-Хемчик районнарың колхозтары, «Өңөк», «Элегес» совхозтар 1959 чылда ку-

курузадан өң өзөш ногаан массаны алыңар. Колхозтар болгаш совхозтар бо чылым кукуруза тарылгазын чамдык белеткелдерин чөртүтөш болза-да, дол-дөрсөн узуткаар ужурауд чөптөстөр бар.

Дыка хөй ажил-агыллар кукуруза шөдөрүнче көчүт өзөш өдөк төккөн, техника болгаш кадрлар белеткелтирлээ. Чижээ, «Элегес» совхоз эртен чылымны шыкшап кукуруза тарылгазын багай белеткелдени хыналдаан илерөөн. Бай-Тайга, Сүт-Хөл, Тес-Хем районнара кукуруза өстүрү эвенолар амга чөдир тургустууна. А Барыын-Хемчик районун колхозтары кукуруза тарымы талазы-биле кандыг-даа белеткел чөртүтөөн. Ол шыкшап колхозтарың болгаш совхозтарың хөй кезин кукурузачыларың чарыкын өздүтүргүзүшкүлүгү турар. Бин-Хем районун «Тиледел», «Хадың», Бай-Тайганын Сталин аттыг, Чаа-Халдун «Найрал» колхозтары кукуруза тарымы үчөстөктөргө чангыс-даа тоюк өдөкти төккөн. Бай-Тайга районун колхозтары, «Өңөк», «УТНА 25 чымык» совхозтар чангыс килограмм-даа үрөшүн белеткел албаан.

Кукурузаның массалык тарылгазы — бедик дүжүдү дөңсөөдөн баштайгы үч-чүчүзү ам маш-аа ажаап эгелек. Техниказы бүгүн белеткелдери оңа кичээтпей салыры, ховуларже чөмүшкүлүгү өстүрүтү төгерин дүргөс дөрсөзү, механизатор кадрлары кукуруза тарымының мураакчы аргалларың өөрдери эргежок чугула. Кукуруза тарылгазын эки агротехникти «ху-саада, эки белеткел, чөмүшкүлүгө төккөн черлерге, чүгө дөңсөөчүлүгү арга-биле чөрдүр талазы-биле бүгү чүвө кылдыңан бе дөрсөн колхоз, совхоз бүрүзүңгө» база катап хынап өөр херек.

Бүгү утлаанышкыңарга шын дөңсөөчилериң алыры тракторист болгаш чаштыгың бүрүзүң дөңсөөчүлүгүң. Иччалажок анда чүгө күзөл сөрүк өзөс, а билги, күжө-нишиңиңиң ажал негеттир. Ону механизатор бүрүзү чөдир алыр ужурауд.

Мал ажилыңдык продуктуларың бүдүр болгаш күрүңге садар талазы-биле адыңган социалист ху-лаагелериң чөмүшкүлүгүң күсөдир төлөөдө малдык быжыг чөм-сүрүң тургузар херек. Оон үндөшүн ам, чызын, тарыла үрөңдө тургусту-рун. Мынчангаш кукуруза өстүрү дөңсөөчүлүгүң турар бүгү механизаторларың, колхозчуларың, совхозтар ажилчыларың күлөңгөң — гектар бүрүздөн 300 центнерден өзөш өзөс ногаан массаны алыр дөңсөө кукуруза тарылгазын организаастың, бедик шыварлыг эрттирер болур. Бо сорулганың чөмүшкүлүгүң күсөдөш организаастың ажаалдан камаржыр. Мынчангаш партия, совет, комсомол организа-циалары кукуруза тарылгазынче улуг кичээтпей салып, ову колга алыр ужурауд.

АЖЫЛЧЫ ЧОННАРНЫҢ УЛУГ КӨДҮРЛҮҮШКҮНҮ

Дыка-ла эки-дир

ЧАДАНА. (Телефон-биле). Экономиканы күчүлдү катраушкүңүнүң, чондун үндүрүлгөр тыртарын соксаларыңды, улустун чагай бай-ламын бедилериниң, амгы сарылга-да ажаллары чөд ажаллар-биле со-лурунун, чонун херекке барал-нарын бүдүрерин бүгү хөмчөгөр-би-ле калбартырың, тайбының хөрсөн камгаларың дугайың өзү-түтү болгаш шыңчы сестерин ССРЭ-нің Дээди Совединиң сессиязының ийлеринден Н. С. Хрушевтуң чуга-лап турганын Чөөн-Хемчик районун ажилчы чоннары радио дамчыштыр кайгамчыкты улуг сонургал-биле-линишээр. Чон илеткелди дыннап тура, болганчок-ла адым чаксаак-чынарыңче шилчи, «Ура» деп байыр чөдирип тургузаң.

— Сөс бүрүз чон дугайыңды! — Партия болгаш күрүсө совет кижилерин чагай амыдыралы дөңсөө дү-ка-ла сөгүш салып, дыка-ла өрүң-чүгү хөмчөгөрүн ап турар-дыр ам! — Тайбының лозуну мында база оңа-ла-биле катталуң тур! — Дыка-ла эки-дир! — Шак мындык чымык сөстөр чугаа аразында үргүлүтү дың-дыр турган.

Чонун өөрүшкүзү митингилерже шилчи берген. — «Күш-ажылдык бүдүрүчүлүгүңүң улам мылгың өзү-дөш дөңсөө!» Бо лозун — моон сон-гаар-да чагай амыдыралың үндө-шүн деп чон ханымы-биле билдир.

Чадаана АТК-ның коллективниң митингинең парторганизация секрета-ры эш Кукудова чүвө чугаалап:

— Хүн, ай, көзүңдү бүрүңдө улам эки амыдалаңар! Ол болза бистин дугайыңга сөгүш салып турар Коммунист партияга, Совет чакыкка күш-ажылчы харымыс болуң! — деп, бодунуң коллективин ол кийгырарга, ажилчыңар ову чангыс эп-сеткилдиг дөңсөө.

Мурнакчы чөлаачы эш Ботельяков сөс алган:

— Совет рубльдиң сэдип амыкчы шинээни бедир-дир! Мурнуңда 10 рубль-биле сэдип ап турган чүвөмиң ам 1 рубль-биле сэдип алыр алар-ган-дыр мен. Ашканы санаары белин бөдүнүң апар, класс, санажыла ажилыңга үс-шак чарыдалы белин өзөкөөр-дир. Ол дөңсөө бистин бү-руңгаар хөжүлдөвиске ужу-дузай чугула хөмчөг-дир. Күрүсө ол хире сөгүш салып турда, а мен ийи-ки кварталда ажал нормазың үш ка-тап ажыр күсөдириниң хүдөөн-дир — деп ол чугаалаан.

Апаа өскө-даа эштер санал бер-

геш, күш-ажылчы элтегин дөңсөө, совет эртемниң болгаш техниканың сайзыралыңа байыр чөдирип тур-ганнар.

Коллектив ийги кварталдык чүк сөөртүлгөсиниң планын тонна-кило-метр болгаш сөөртүлгө талазы-биле 120 хуудан күдү өзөс күсөдирин шийттирлээ.

Рабулеттүр комбинатыңа болган митингиде мынд парторганизация секретары, чазаныкчы эш Черяков амыктап. Ол, боду ажил нормазың 150 хуудан күдү өзөс күсөдирин хүлөөңөш, социалист чарыкка чөд-дөшкүңүң улам өстүреринче, бири кварталда алганы обласкы шыналың быжылаарыңче коллективти кий-гырар. Мынчангаш коллектив бөдү-гү бедиктен хүлээлгени алган.

Шак мындык митингилер СТС-ке, Баян-Тала көзө Советтин суруңга, «Искра» колхозтун сүт-баран фер-маларыңа болгаш өскө-даа черлерге ботлузаң.

«Октябрь 30 чымык» колхозтун ал-дарыг хөйжүзү, Социалист Күш-ажылдык Маддыры Ооржак Лопсан-чал чүвө чугаалап, бистин чурту-вуска күш-ажыл кижини алдаржы-лар. Төрөөн чуртун күчү-шылдың-да быжылаар дөңсөөн бүдүрөдип турган. Бодунун социалист хулаа-гезинге ылавыла ээ болурун ол база катап ажаан.

«Искра» колхозтун Кызыл-Хаван-га сүт-баран фермазыңды санажымы Ондар Саар эртен дөңсөө айда инек бүрүздөн 422 кг сүттү сагган, мычарга Арыг-Багында сүт-баран фермазы колхозтун күрүңгөсү дүжээ-да чогуур сүдүнүң чарык чыл пла-ның 57 хуу күсөткөн. Ону Дээди Советтин сессиязыңа аларың бөзө-лөп санаар херек. Фермазың санажы-лары бо чылым сүт бүдүрерин эр-тен чымыдагыңдан ийи катап өстү-рерин хүлөөңөн. Мурнакчы санажы эш Севильбаа ам инек санаыңдан 537 кг сүттү сагган, а чыл төңчүзүңгө чөдир 2600 кг чөдир саар деп өзөшүң ээлеп шыдаарың бүдүрөткөн.

Сессиянын материалдарын пропагандалаар ажил районда калбарган. СЭКП райком майның 7-де партия эге организациаларыңды секретары-ларың, пропагандаистерниң, илет-келчилериниң сургалдыгың чөвүлөп хурамың чымдырган. Чер-черде агитаторларын күжүн чөв ортузун-га тайылбыр ажилыңче мобилиза-стаң.

К. ДИЛГИЖЕН, СЭКП райкомунун секретары.

Бистин чуртувус чечектеп турар

Кызылдың башкы училищениң сургуулдары боттарын күш-культу-ра эзынга хүндүскүңүң бир шак чөтпей турда чыгып келгенер. Оларын аразыңда училищениң баш-кылары болгаш бүгү ажилчылары база турган. Шуту 330 ажыг киж-ки бүрүзүңүң аразыңда өөрүшкүңүң демээ, катгы-көдүгү чү-гаалажымыңаңар. Олар ол улуг элди-долгандыр бут кырыңга ту-рупканнар.

Залдың ортуңда училищениң директору эш Кызыл-өөл бөзүп үнүп келди... Апаа турганнар боттарын кичээтпей олче улагыңа берген болгаш эл ишти биче када ылым-чымың аларган.

— Эштер! ССРЭ-нің Дээди Сове-диниң бөшк сессиязы дыка чугула айтырларың чугаалашкан. Маңда долбайштың училище коллективиниң митингизин амыдырың чөптөөрөп кө-рүңөр — деп, эш Кызыл-өөл чуга-лаарга эл иштинге димиттиг адым чаксаакчымыңар, нийти хөдүгү бол-гаш күштүгү шимээргөшкөн болган.

Өөрүшкүзү илерели

ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлө-ниң Даргазы, СЭКП ТК-ның Бирги секретары, депутат Н. С. Хрушевтуң ССРЭ-нің Дээди Совединиң V сессия-зынга илеткелин мээң өг-бүлөм иш-ти сөгүш-сөгкидиг ханымыңды улуг өөрүшкү-биле дыннап таныш-кан, ам өмчүп өөрөшүп тур бис.

Совет кижилерниң аас-көңүлүгүң келер үең, культуруңуң чагай амы-дыралы дөңсөө Коммунист партия-ның болгаш Совет чакыктың сөгүш салымыңа шынап-ла кайгамчыктыр. Ажилчы, албан-хакчылардан үндүрүлгөр тыртарын соксалыр, кы-зылгар ажил хүнүнче шилчиң дугайыңда сессиязың материалдарын бүрүң-биле дөңсөө, улам өөрүшкү-лүгүң чугаалажың өрдүсүң.

Дөңсөө улуг күрүлөңүң чаксак баштанымыңны чоокку үеде болур чөвүлө хурамыңа шалтык кадарын орадаткан Американың Каттышкыч Штаттарың чамдык дайымырак бөлүктери бистин Төрөөн чуртуву-стун кымылаар шугурум үрөп, само-леттарын чөрдүп, өчүк-чөңгөзөңг чоруктарың кымып турганыңа шы-гың харымың берген черле чөптүң.

Мээң уруум Елена Матпа Кызыл-дың башкы институтуңда өөрөшүп турар. — Ажылдар, өөрөшүп, дыштанар өргөргөшкүңүң тайбың үеде чагай амылап турар бис. Чонун мындык аас-көңүлүгүң чурталгазы дөңсөө чө-даамал сөгүш салып турар Совет ча-зааныксы, Коммунист партиямыкка өөрүп чөттүргөшкүңүң илерелиң — деп, урууусу биске чугаалап өрдү.

К. МАТПА.

Училищени башкымы эш С. Уро-яков сөс алган, сессияга эш Н. С. Хрушевтуң кылган илеткелиниң дугайың, партия болгаш чаксак совет кижилерин чагай чөрдүң бедиле-ринче оңа сөгүш салып турарыңың база бир чөд херезин бо-дур дөң-сөө митингизин кижикчилеринге долчу болгаш төдөргөй чугаалап берген.

Дыка-ла солун-дур аа!.. Оңа-ла эки-дир!.. Шынамыла бистин чурт-тал, өөрөшүп база амылап турары-мык шыкшап шак мындык аас-көңү-лүгүң чон кайы, кандыг-даа капитали-стич чуртта чөк-ла болгай. Бистин нийтилеңиз, бистин чуртувус оң-загай-ла чечектеп турар!.. өөрүш-күңүң ол сестериниң кижилер аразы-нда чугаалажымыңды дымна-лып кээп турары сөгүшты улам-на сергедиң турар болган.

Башкы А. Исеваың үнү өткүт чангыламып турган. — Эң-не байлак, эң-не аас-кө-ңүлүгүң чурталга деп чүвө бо-дур. Бистин чурталгазы моон сонгаар-да улам каас, чарам апаарыңа бү-дүрөш бис!

Адым чаксаакчымыңар үзүбөй турда-ла, дөңсөө күрүстүң сургуулу К. Шагдыр сөс алган:

— Совет рубльдиң сэдип амыкчы шинээни дыка бедир-дир, төлөлгө-

лерниң болгаш санажыларын арга-газы-даа бөдүңчүр-дур. Совет кижилерниң амыдыралы хүн келген тудум-на чагайып турарыңың хө-рөчөлөрү бөдүс бис. Бистер күрүсө хандырылганы-биле өөрөшүн, шынар-лыг материалдардан кылган халти келди, эки чөмү-даа чил тур бис. Улуг аас-көңү дөңсөө партиямыкка, күрүневиске чөттүргөшкөн.

Дарымыңда училищениң библиоте-ка эргелекчиң Почекутова чугаалай берди.

— Анык салгачыларың кичи-зилдигең, оларын культуруңуң дыш-таналгазы дөңсөө доктаамал сөгүш салып турар Совет күрүсө улам-на чагайып чөкөткөш! Куктура өрдүрүлүн, клубтарын, театрларын, библиотекаларын, школарын көрү-нөрдөө, ажал шыгь база кызыр-дыр! Бистин Төрөөн чуртувус улам-на бай, күчүлү болгаш культу-руңуң апар, мынчангаш ам-да эки өөрөшкүңүң, ажаалдамыңар!

Тайбың! Бо өсөтү анаа турган өөдөр, мыстар өзөс мынакшы-биле дактырып турганар. Америк само-леттарың совет кымылаарын үрөп турганы бо митингизин кижикчиле-ри улуг килең-биле бурру шаап көрөн.

К. МААДЫ.

Алдыгы агитпунктуга

Бо чылым май 10-да, көдөзө ажил-агыл техникумуңуң делем залыңа дыка хөй кижичымыган. Кызылдың № 6 агитпунктуңуң эргелекчи эш Д. Волосников СЭКП хоорай комитетиниң секретары эш К. Байыр-өөлге сөс берген, залды кичээтпей лекторже улаандырган.

ССРЭ-нің Дээди Совединиң бөш-ки сессиязың түгүлдү шийттир-лерин, анаа Совет күрүсөниң баш-тыны Никита Сергеевич Хрушевтуң илеткелин лектор таныштырган. Совет кижилер улам-на эки чурттазын-нар дөңсөө эргежок чугула чүдүлери партия болгаш чаксак кымып турар. Бо чылым кызылгар ажил хүнүнче

бурру шилчиңиң, моон сонгаар совет рубльдиң сэдип амыкчы шинээ-ни бедилерин эш С. Байыр-өөл соң-гучукаарга таныштырган.

Бистин чуртувустун тайбың кы-зылгарын үрөп, америк империалист-терин өчүк-чөңгөзөңг агрессия үзү-дөдиглерин эш Н. С. Хрушевтуң сессияга сойгалап илереткенин дөңсөө америк самолет андара ат-тырып лектор таныштырган. Лек-ция соода кино болган.

Сессиянын материалдарын таныш-тырган лекциялар, беседалар болгаш илеткелдер хоорайның бүгү коллек-тивтеринде улам калбарып турар.

Күш-ажыл-биле харылаар

ЧАДАНА. (Телефон-биле). Чөөн-Хемчик районун Сталин аттыг кол-хозунун бригадаларыңда болгаш фер-маларыңда ССРЭ-нің Дээди Сове-дини бөшк сессиязыңды материал-дарын өөрөшүп калбаа-биле чөрдү турар. Көдөзө Совет даргазы эш Ди-гик тууду бригаданыңа, колхозтун парторганизация секретары эш По-луу Дөргүнде сүт-баран фермазын-га баштайгы таныдыла ажилын чөртүкөңар.

Ажал шыгын кызырып турары, тайбының лозуну, ажаа солугуш-куну, өрөктер таарыштырыламы — ол бүгү шугузу-ла чонун эрге-ажымыңа дүжүңү турар.

— Эңи ажаалдамымыс тудум-на, амыдыралымыс улам чагай болу-дур деп колхозчулар чугаалажып чөрдү турганар.

Мынчангаш туудуңуң чыл палыш хуусаа бетинде күсөдирин тууду-жур хүлөөңөн.

Хову ажилының мурнакчыларының үлегери-биле

МЕХАНИЗАТОР АДАШКЫЛАР

Танды районун Сталин аттыг колхозунун Оңгар-Ховуда № 2 хову бригаданың ажил-ишчилериниң аразында Лукьянов адашкылар улуг хүндүткелди болгаш мактаалды ап тур-дарлар. Чүгө дөңсөө, бистин чуртуву-ста күш-ажылга шыгыраан кижилер чонун мурнуңга каян-даа хүндүт-келди, мактаалды болур.

Иван Лукьянов ам 19 чыл дүргү-зунда трактористеп, комбайнчиреп турар ховуну механизатор. Оон огулу Михаил Лукьянов азымың ажилы-ныңа дуалажып амылап тургаш тракторист болу берген. Ол ам дөңсөө чыл иштинде боду тускай тракторис-

теп, адашкылар дүдүк чөк амылап турар. Адашкылар 1960 чылдың тарыл-газынга хынамчалык белеткенип, тракторун, комбайнарын эки шынар-лыг сөптөп алганнар. Часкы хову ажилымың баштайгы хүнүңден-не Лукьянов адашкылар тура дүшпейн амылап эгелезээр. Оларын «ДТ—54» деп трактор аргезады эртенден орай дүңгө чөдир соксал чөк амы-лап, чүгө эртен чер дөңсөөгө түр соксап турган. Адашкылар чангыс аргезада элөңгө-биле амылап тур-дар.

Тракторунуң техниктиг ажаалда-

зынче кол кичээтпей салып турар. Бо талазы-биле адашкы хөй чылдар амылап келген байлактык дуржулгазы олугуңа буй өрөдиг болган. Мыша ам техниказы адашкы-дан туудак чөк башкарып билдир. Адашкыларын аттары болгаш ажил көргүзүү турарың кызыл муруну-н көргүзүп сабырлазыңда булуңу-кы трактористерниң аразында көсүк чери ээлеп турар. «ДТ—54» трак-тор-биле элөңгөдө 30 ганы чаштырар турган. И. Лукьянов 100 га ажыр чаштырып турар. М. Лукьянов ада-шкыдан туудай, харын чамдык элө-ңгөлөрдө ажып турар. Олар 600 га черини шыгын басырып илгиртөөн болгаш баштайгы ийи хүнде 300 га хирени чаштырган.

Кызыл булуңда агитпунктун № 4 үндүргөндө Лукьянов адаш-кыларын аргезады бири черде деп бижээ. Хунуң ийги чартымың олгу бодунуң элөңгөдө амылап турда, адазы дыштанып чыткан. Чаштырып турган чери доосту бөргө, өскө черже шилчиң дөңсөө Мыша туралга чөдип келген. Өөрү оолдар, кыстар оон холун тууду, Мыша агитпункту барып көрү, оон-даа ар-тык амылаарың күзөп тур бис — дөңсөөн.

Ол аразында адазы туруп келген. Агитпунктка чүвү бижээниң ол огу-лун мурай билли алганы-биле кы-зыл булуңга олгу-биле кады баргаш, боттарыңды бөдүрүңүң канчаар амылап турарын олгунга айтып турган. Моон сонгаар улам эки амылаарыңче оларын күзөк-сөрүү улам хайымыккан. Л. МОҢГУШ.

КУР ЧЕРЛЕР ТАРЫТТЫНГАН

Барыын-Хемчик районун «Ком-сомол 30 чымык» көдөзө ажил-агыл артелиниң үр чылдарда амылап келген тараа шөдөрлөрин үнүш-ү-дү жуттуу сөөлү чылдарда хирелиң апарганын барымдаалап, бо чылым колхозчуларын кичрген саналарын өзүгаар тараа культураларыңды 70 ажыг хуузу ажаалдатпаймын чыткан Чинге-Ховунуң, Үзүктүн, Ак-Тейлерниң кур черлеринде та-рылганын планы апрель 25-те 109 хуу күсөткениңен.

Ам 408 га мал чөмү культураларын тарымы черлерин андырып белеткөөн. Колхоз эртен чылым куку-рузаны сугат чөк черге тарааш, гектар бүрүздөн 283 центнер но-гаан массаны алган. Бо чылым оон бедик дүжүттү адыр сорулга-биле 45 га кукурузаны сугатарып болур.

Сарыг-Бел, Дөргүн деп черлерге та-рымыр дөңсөө 880 тонна өдөкти төккөн.

Часкы хову ажилдарының үеинде колхозта партия организациалык механизаторларын ортуңда социалист чарышты калбарган. Чарыштын чөрдү турарыңды түнөлдө-дөрүн беш конуктап үндүргөш, тин-лекчилерге колхоз баштар чер биле партия эге организациалык шилчиң кызыл туугун тымыспы-шана, өрөктер чүдөрү-биле шы-нап турган. Бо чорук трактор агре-гаттарыңды бедик бүдүрүчүлүгү амылаарыңа улуг рөзүлдү болган.

Ангаты школазының башкылары, өөрөшкүлүгүң ховунуң ажил-ишчи-леринге элөөн каш концертти көр-гү-дүп, илеткелдерин, солун номчула-зын чөрдүп, улуг дуаны чөдирип

Совет чазактын иштики, даштыкы политиказын бир үн-биле чүүлдүгүнү көрүп турар

Агрессорлар ойтур шавышкынны алган

ССРЭ-нин Дээди Советинин бешинчи сессиясы, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлөтүнүн Даргазы Н. С. Хрущевтин сессияга кылган иреткели болган доңуз хары сөз делегейин жыйынтыгынан кыскача түрдө төмөндөй болуп үргүлөтүлөүшү керек.

Сессиянын ажылынын түнөлдөрү хей миллион чөпүнү Кыдаттын жыйынтыгынан болган паралагынын улуг согууралык болду. Сессиянын ажылынын түнөлдөрүнүн дугайында дыңдадыгы, а ошол Н. С. Хрущевтин доңуз харысынын доңузунан Пекияния согууралык болду. «ССРЭ-нин Дээди Совети ажалы чынарардан болган албан-лазакчылардан тыртар үндүрткүрүн согууралык баа ажал хууну кызырар дугайында доңуздуу хуулар алган» деп улуг теңер-биле көсүк чөпүндө паралагы турар.

«Хрушев Каттышкан Штаттардын агрессия бужар үгүлдөгүлөрүн баа катар сойгалла илеретти. АБШ-тын сүлөөчүлөрү—Турцияны, Пакистанды болган Нарветияны от-биле ойвапалар деп Хрушев кичөөлөрдү чир тур. Америк шийишкын-жуулуучу сүлөөчүлөр», «АБШ-тын күрүне департаментинин калчалык коозун болжаларынын буруузу, ССРЭ-нин девисээрине америк самолёттун калдал киргениниң фалтызын Хрушев сойгалла илеретип тур» деп «Жымын жибээ», «Дагун баа», «Гуанмин жибээ» солунар бижээ.

Чехословакиянын хуундун бээр 15 чыл оюнга холбаштыр Пекияния болбайрыг хууларга КРР-нун Күрүне Чөвүлөтүнүн премьеринин оралачыны Хо Луи чүвө чугаалаан. Совет Эвилелин агар делегейге америк самолёттарын чангыс аяк шүрүп кирип турар чортунга аяк каленшошканын илеретип, Совет чазактын чөптү туружун бүгү кемчегер-биле деткип турар бис деп Хо Луи чугаалаан. Совет Эвилелин уду америк өңчү-чөңгөлөр биске — Кыдатка улуг, а ошол ишкан бүгү социалдык алгерге уду өңчү-чөңгөлөр болуп деп санап турар бис.

«Совет кижилер коммунизмин өндүр чагай артык күштерин бүгү делегейге көргүзүп тур». «Совет чазакты иштики болган даштыкы политиказын чангыс эп-сетки-биле чүүлдүгүнү көргөсө», «ССРЭ тайбын кожа-келбээ доңузашкынны идеясын сагымын үргүлчүлөөр», «Агрессорлар ойтур шавышкынны алганар», «От-биле ойвапалар», «Өңгөлөр!» — деп агар-биле бүгү улугар топ солунар ССРЭ-нин Дээди Советинин бешинчи сессиязын дугайында тоңдогар өтчөттөрү болган сессияга Н. С. Хрущевтин доңуз харысынын бүрүнү-биле паралагы үндүрүр. Америк дайызырктарын өңчү-чөңгөлөр Каттышкан Штаттарын шийишкынчү үгүлөдүн иштигириг буруу шаап турар.

«Санди экспресс» солуунун таймырлардыкы чазактар баштынарын чөвүлө хууларын болурунун мурнуу чарында америк эрге-чаргаларын өңчү-чөңгөлөр үгүлөдүн иштигириг буруу шаап турар. «Милы» үгүлөдиг Ангалага өң ханы дүрөзүнүн болдуар жүрүлү. Бедик делегей эртер ужуруг чөвүлө хууларын мурнуу чарында совет девисээрин амырты жуулушкун кылмын америк самолётка чөпшөөрүнө канчак болдуңар? деп таймырлардыкы айтырар турар. Ам болза делегейе душкүрүгү чоруктуу тыптып келирин чайлаар дээр бүгү-ле эргежок чугула кемчегерин ай чорударынын иныг үеи болуп турар дээр чыгыш чөп.

Бир аяк совет сержант Федоров каленшошкын «Ыжы дескитеш», (журдепартаментинин баштайгы балдыканын бугулар алмрга америк жуулушкун шак иныг таварыла болган деп турар) расчөптөгү чазыг кылганы-биле оң ракетаны самолёттук дүжүр аларынын орунуга, хары турди девисээрке Адидла азордөркө шүүт жуугун чеде берген болза чүү болгы эртик дээрин болуп көрүн «На өз сөз» деп итали солуу американырага сүмөлөп турар.

Нью-Йорктук дыштанар хүнде үнгөн артеги бүтү солунары Дээди Советтин сессиязына Н. С. Хрущевтин доңуз харысынын тоңдогар доңуздаларын бири арнынангы улуг эгелер-биле бижээ. Ол чаа медаларын радио болган телевидение станциялары база дамчыдып агазган.

Ассоциатив Пресс агенттигинин дыңатканын бугулар алмрга, төлөөкчилер палатасынын кежигүнү Ч. Буул паралагы конференциязыга меделганы болза, Парижге чөвүлө хуулардыкы болурунун мурнуу чарында совет кызматтары тавары жууп эртерин америк самолётка чөпшөөрөш, АБШ харысынага, угаздыла чок чорукту кылган-дыр. Элеонора Рузвельт база-ла иныг уткалы чүвени чугаалаан. «Нью-Йорк солу» солуна оң бизниси болза: «Бо дээрке көчүрүчү барын чөпшөдир. Мычанга делегейе душкүрүгү чорукту чазырыныга идеген турар кизи буруу сүткелин оо комудаткан деп чүвени билеп турар мен».

(СЭТА).

Прагада совет делгелге ажыттыңан

ПРАГА. (СЭТА). Чехословакиянын Кызыл Армиянын хостаанын дээр 15 чыл болгон оюн холбаштыр Праганың Юлус Фучик аттыг културга парымга Совет Эвилелин эртем, техника болган културга талзы-биле чедикшинерин делегейге майын 9-та ажыттыңан. ЧКП ТК-нын бири секретары, Чехословакия Республикасынын президентин Антонин Новотный, чазак даргазы Вилем Широкий, национал хуулардын даргазы Эдвек Фирлингтер болган өске-даа күрүне баа хей-ишти ажалдакчылар делегейге байырлалдык ажалына кырыштыр. ССРЭ ТК-нын Президиум кежигүнү, ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиумунун кежигүгү, Украинанын КН ТК-нын бири секретары И. В. Подгорный баштаан совет төлөөлөр база делегейге ажыдышкынны кырыштыр.

Чехословакиянын даштыкы салдыг министри Ф. Крайбир байырлалдык митингин ажалган. Чехословакия Республикасынын национал хууларын даргазы З. Фирлингтер өс сөз берген.

Оң соонда совет төлөөлөрүн баштын И. В. Подгорный чүвө чугаалаан. З. Фирлингтерин чугаалаан Н. В. Подгорныйн чугаалаан димитиг адыш чаксаак-кыныры-биле угаз-дараа үе кирип болган Совет Эвилелин база бузулбас чехословак-совет иш-иштерин алары дээр байыр чедирген кайгылар-биле угаз-дараа үе киртилген турган.

Оң соонда эштер А. Новотный, В. Широкий, З. Фирлингтер болган Чехословакиянын өске-даа күрүне болган хей-ишти ажалдакчылар эш И. В. Подгорный баштаан совет төлөөлөргө үдөтүрүш.

ССРЭ-нин Дээди Советинин төлөөкчилери Норвегияда

ОСЛО. (СЭТА). ССРЭ-нин Дээди Советинин Эвилелин Советинин даргазы П. П. Лобанов баштаан ССРЭ-нин Дээди Советинин төлөөкчилери албаный аян-чоруну кылып, майын 9-та Норвегияда чөдө берген.

Норвег сторингтин даргазы Н. Лангелле, сторингтин депутаттары, ССРЭ-нин Норвегияда элчини М. И. Грибачев, өске-даа чамдык чурттарын дипломаттык төлөөкчилери, норвег хей-иштинин болган паралагынын төлөөкчилери төлөөлөрн уткуп алар дээр совет болган норвег күрүне туктары-биле шимжөө турган Форнебу аэродромга четкилеп келген.

П. П. Лобанов аэродромга чүвө чугаалаан. ССРЭ-нин Дээди Советинин төлөөкчилери бо көзп турары болза, норвег сторингтинин төлөөкчилери 1956 чылда ССРЭ-ге чорамына хары болуп турар деп П. П. Лобанов чугаалаан. Бо аян-чорук совет болган норвег улустарын аразыга найырлалдык харызаалары өккилдеринин хөргөни бараан болуп дээринге бугурали өл илергейлээр. Түпкөндө П. П. Лобанов норвег улус аяк-кежигин болган тайбынын байдылыгы улам ыдай көгүчүрүн күзөө.

Оң соонда совет төлөөлөрүн кежигүннери болган оларны уткаан кижилер совет төлөөлөрүн апа турары «Бристоль» деп гостиницага чорукталар.

Кыска дыштанымга болганын оң соонда совет төлөөлөрүн кежигүннери Чехословакия Республикасынын элчин чөргө тилеге хүнүн холбаштыр болган хүлөп алышкыны киришкенер.

Кежээ парламентарлер аразынын эвилелин норвег бөүлү ССРЭ-нин Дээди Советинин төлөөкчилери апа болдурун дүш-төкш шайлагы тургускан.

алган, Фучик аттыг партың хуулардуу болган ийи павильоннарда делегей чүдөдөрүн көргөнер.

Улус ажал-агылдың бүгү-ле адырларында, эртемни, техника болган културанын бүгү-ле адырларында Совет Эвилелин кайгамчык улуг чедикшинерин делегейге тургускан 1500 делегей чүдөдөрү көргүзүп турар.

Делегейе электриктилеге салдыгы-биле эгелер. Братек ГЭС-тин дүрү-көвирин, хүн күжүн ажалгаар талзы-биле электри станцияларынын хөвирлерин мөөн көрүп болур. «Эртем болган өңчү-чөңгөлөр» делегейе, «Атомнук энергиянын тайбын ажалгаар турары» деп салбырар бүгү-нигитини ажалгаарына хараа туткан. «Ленин» левокоалуп, ССРЭ-де тууду турар агаан каш атомнук электростанцияларын дүрү-көвирлерин кылып кааныга көрүчүлөр үр доктап турарлар.

Кожамында өске бир салбыр — совет ракета техниказынын чоргаарлы: Черныг кылымал элдерининин болган космикти ракетанын дүрү-көвирлерин.

Делегейге өске-даа салбырларын делеган чүдөдөрү—радиоэлектроника, металлургия, хөмүр даи болган нефть үлөтүрү, автомобиль тууду, хамааты укар чүдү, станок болган машина тууду, өңчө ажал-агыл, чик үлөтүр, чырымышкын, казык кагалымы, чурган чүдү, културга талзымын делеган чүдөдөрү коммунизминин материал-техникти базазын тургузарына совет улусун кайгамчык улуг чедикшинерин бугурали-биле хөргөчөп турар.

„Чехословакия 1960 чылда“ деп делгелге

ПРАГА. (СЭТА). Чехословакиянын Совет Армиянын хостаанын дээр 15 чыл болган оюн холбаштыр «Чехословакия 1960 чылда» деп делегейе Праганың Ю. Фучик аттыг културга парымга майын 9-та ажыттыңан.

ЧКП ТК-нын бири секретары, республиканың президентини А. Новотный, чазак даргазы В. Широкий, национал хуулардын даргазы З. Фирлингтер болган Чехословакиянын өске-даа күрүне баа хей-ишти ажалдакчылар, ССРЭ ТК-нын президиум кежигүнү, Украинанын Коммунист партиясынын Топ Комитетинин бири секретары Н. В. Подгорный баштаан совет төлөөлөр делегейге байырлалдык ажалдыкыны киришкенер.

ЧКП ТК-нын политбир кежигүнү, чазак даргазынын оралачыны О. Шимунек делегейге ажалган.

Чехословакиянын Коммунист партиясынын болган чазанын удурткучлары, совет төлөөлөрүн кежигүннери, дипломаттык коруштук кежигүннери, Праганын хей-иштинин төлөөкчилери оң соонда делегейге көргөнер.

ФРАНЦИЯНЫң ТАЙБЫН ТАЛАДАКЧЫЛАРЫНДА

ПARIЖ. (СЭТА). Франциянын тайбын талаагычларынын шийишкынниң национал сөөдөдүн ажалы майын 8-те дооскан. Эларн каш документтерин, оон иштинде ажал айтырымын талзы-биле, чөпшөгөшкынниң дүжүрүнүн айтырымын болган герман айтырымын талзы-биле резолюцияларын түнөө хууларынга сөөдү хүлөп алган. Ам улус Парижге бедик делегейе болуп чөвүлө хууларды холбаштыр дөрт улуг күрүнелерин удурткучларына кийгырымн төлөөлөр бир үн-биле чүүлдүгүнү хүлөп алган. «Соок дайынын уелери чайлаан болган чурттарын аразында тайбын харызааларын чаа үеи эгелөө» дээрин бадтыккарын ол чөвүлө хууларын киржичилеринден улустар манап турар дээрин кийгырыга оңшал алып айтыр турар.

Парижга атомнук чедикти чер иштинге чаштышкыннын чорударын боттадырар деп турар француз чазакты иштигириге уду күштүү-биле удуулаңып турарын сөөд илереткен.

Франциянын президентизиге чага чорударын сөөд иштигириге делегейин ийги дайымын дооулаңында бээр 15 чыл болганын холбаштыр майын 8-те апа болган митингге киржири-биле Сталинградтын, Варшаванын болган Делегейин төлөөлөрине Францияга баар чөпшөөрди бер-бөңнине каленшошкын ол чагага илергейлөп турар.

Борсикага атомнук чедикти чер иштинге чаштышкыннын чорударын боттадырар деп турар француз чазакты иштигириге уду күштүү-биле удуулаңып турарын сөөд илереткен.

Франциянын президентизиге чага чорударын сөөд иштигириге делегейин ийги дайымын дооулаңында бээр 15 чыл болганын холбаштыр майын 8-те апа болган митингге киржири-биле Сталинградтын, Варшаванын болган Делегейин төлөөлөрине Францияга баар чөпшөөрди бер-бөңнине каленшошкын ол чагага илергейлөп турар.

Бут-бөмбүүнүн шөлүңгө

Дыштанар хүнде културанын болган дыштанымалык Гастелло аттыг парымгың бут-бөмбүүнүн шөлүңгө эки-тура спорт иштилелдеринин болган бугурулду чөдөрүнүн бут-бөмбүктөрүнүн 6 командалары эш-хууанда жууражымшыкынырага ойвапалар.

Шөлө бир дугаарында № 2 чүвө АТК-зын болган «Коммунтудуг» трезинин командалары үнүп келген. Ол иштилелдин баштайгы чартымында «Коммунтудуг» командалары агаан идеялыг ойлаш, ийи маичти кири тепкенер. Оюнуң ийги чартымында АТК-нын ойбакчылары туружун эде тургузуп, удуулаңычларына шыгымы атааларын таварыштырып, инициативаны чаала алган. 5 минута иштинде ойлаш-ла бир маичти кири теп, оң эгелер-ле үргүлчү буртууларла турган, оон орду эртин чөдө маичти ийи уду улаштыр кири тепкенер. Жууражымшыкынын иштин саны 3:2 болуп, транспортчулар удуу алганар.

Мана заводунун болган «Тына туудуг» трезинин бут-бөмбүктөрүнүн жууражымшыкыны ол командаларын спортчу бетелели кошкак, идеялык оюн ойвапалардан көрүчүлөргө солуу аяк болуп эртен. Бу улаада 1:0 санга «Тына туудуг» трезинин командалары удуу алган.

Тифографиянын № 2 командалыкы педиституттун № 2 командалыкы жууражымшыкынын солуу болган.

Оюнуң баштайгы чартымында 10 хире минута эртин чөдө тифографиянын солагы талкы халдакчымы В. Голубов бир маичти кири теп, санын ажалган. Оон соон дарыг телеграфистер инициативаны чаала алган, 30 минута эртин чөдө ол талкы халдакчы Г. Букуев ийи маичти кири тепкен. Тифография командазы оюнуң ийги чартымында баа 2 санын киргеш, институттун № 2 командалыкы 4:0 санга удуу, тилеги болганар.

Областың «Труд» иштилелдинин бут-бөмбүүнүн талаа-биле бири чери дээр Ак-Доврак сууруң болган Шагаан-Арыгтын командаларын жууражымшыкыны Шагаан-Арыга болган.

Оюнуң бири чартымында Шагаан-Арыг командалыкы ийи маичти кири тепкенер. Мычала-даа олар оюнуң ийги чартымында ажалгага техника болган маичти халгага таварышкан-на байлаан кири тевер талаа-биле четпей турганар. 66 минутта Шагаан-Арыг командалыкы халгагыне Ак-Доврактын топ халдакчымы А. Черканин бир маичти киргеш. Удтаанда ол-ла командалык ойбакчылары Курев, Шадрин олар ийи маичти кирген.

Мурнула чылларда область маргалдакчыны кирип чорбаан, шүтү ажалык ойбакчылардан тургустунган Ак-Доврак суурун команданын областың дээр командаларын бирөөн Шагаан-Арыгтын командалыкы 3:2 санга удуу, бири тилеги чөдөп алган. Ам Ак-Доврактын командалыкы Хову-Аксын командалыкы биле Хову-Аксы сууруң стадионуна ойвапалар.

В. МЕРЛЯКОВ.

СОВЕТ АРМИЯНЫң СОФИЯДА ТУРАСКААЛЫНГА ЧЕЧЕКТЕР САЛГАН

СОФИЯ. (СЭТА). Май 9-та апа тилегинин байырлалы-биле холбаштыр Совет Армияга адал болдурун тураскалга байырлалдык чечектер салышкын болган.

Чечектерин БКП ТК-зында, Болгариянын Улустун хууларын Президиумундан, Министрлер Чөвүлөндөн, Ада-чурт фронтунун на-

ционал хууларындан, болгар-совет найырлалдык бүгү улус комитетинде болган өске-даа хей-ишти организаациялардан, а ошол ишкан ССРЭ-нин элчин черинден болган социалдык өске-даа чурттарын элчин черлеринден апарып салгалыан.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечектерин БКП ТК-зында, Болгариянын Улустун хууларын Президиумундан, Министрлер Чөвүлөндөн, Ада-чурт фронтунун на-

ционал хууларындан, болгар-совет найырлалдык бүгү улус комитетинде болган өске-даа хей-ишти организаациялардан, а ошол ишкан ССРЭ-нин элчин черинден болган социалдык өске-даа чурттарын элчин черлеринден апарып салгалыан.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

Чечек салышкынның бугулаңына БКП ТК-нын бири секретары Тодар Жинков, Улустун хууларын Президиумунун даргазы Димитр Ганев, Министрлер Чөвүлөтүнүн даргазы Антон Югов болган партия, чазактын өске-даа удурткучлары, а ошол ишкан ССРЭ-нин Болгарияда элчини Ю. К. Приходов болган өске-даа социалдык чурттарын элчинери база киришкенер.

хамааржып турар (ыччаарга Таиландыда национал автомобиль болган өске-даа иныг машина туудушкунунун үлөтүрүнүн чорун меделген каалы). Машинаны хөргөчөп ал турар кизи—таксини чөвүлөшкө автотомашыны ажалгаан дээр хунунун-не оон ээинге 80—90 бат-акша майын төлөөр; хүн дүрүзүндө чарыг-даан кылар чүүл болган мөсөө—30—40 бат-акша болур. Бир аяк—хүнү бадыр-ле чоруп турган ол, пассажирылардан 200 бат-акша алып болза, оон 80 бат-акшаны ботуна ажалдап алыр. Ыччаарга үргүлчү-ле иныг болбас жуурунда машина болза ужурга олар таваржып турар. Оон анында машинанын материалдык харымысалзын база харылаар.

Мырнай чокта чага-ла чедир Бангкоктуң кудумчуларына чага терге-биле кири сөөртүр улустар дык хей мезгилде чоруп турганар. Оларын санын 20 муң ажы турган. Ол алам-туртук кижилер амыл-раар арганын тывар дээр каралды эртенден караягы дүңгө чедир хей-ле шөшүк туралар. Оларын дык хей шүүт-ла, кудумчуга чурттаар ужурга таваржып турганар.

Бо чылдың ээинде эрге-чаргалар иныг кижилер найысалдык буржандып турар деп көргөш, оларны коругулу-сүрттеди турган. Бангкоктуң кудумчуларына кестурин хоругдап каалкан. Ындыг кижилерин 60 хуузу мөжүлөргө чорып барган болган ында боттарыны ол-ла ажалы үргүлчүлөп турар деп чугаа бар.

Бангкок — Мурнуу-Чөөн Азияда агрессия бөлүгөшкынниң—СЭАТО-нун штаб-квартирасы. Ук бөлүгөшкынниң кежигүнү болуп турары Таиландын бүгү-ле политикти чөвүлө экономикти амылдарына чоругу салдырын чедирип турар. Найысалдык американыр — шериг-дир, дипломаттар, эксперттер, банктарын болган салды-үлөтүр фирмаларын агентилери, туристер дык хей. Америк паспорттор-ла кижилер апаа кара-турамында чөдө берип болур.

1957 болган 1958 чылдарда ол чуртка болган эргилдерини түнөөлдө амыг үеде фельдмаршал Сарит Танаватка баштаган чазак эрге-чаргаларын холга алган болган Таиландыда шериг диктатуранын корум-чүрүмү тургустунган. Парламенттин тарды сөөдөргө, политикти партиалары хоругдаан. Дешигелет кижилер кам-кайыра чокка иштеп-сүрүп турар. «Ургөдөкчү үлөдүшкынниң» деле сыйладала алган, полиция эрге-чаргаларын сан-тук туудуң чоругулашкынны кылып турар. Сөөдү үеде туурттан дык хей кижилерин аразында ийи ламалар база бар болган: солунарага меделгенин бугурали алыр, оларын турар черлеринден «Менээ коммунизм сесткилме тааржырдыр» деп бижикти сырттык тышпаан» деп чүвө бар.

Таиландыда калды-шошкуну цензура тергилелде турар. Бангкокка бистия турганымында дүрүзүндө калдык чурттарын олар парлар азы парлар азы ужурутула, калдык эгелерин бөзүл дээр ишкан айтышкынны полицияны солунарага берип турарын дугайында элэн каш меделелер ол черин паралагында үлөтүрүш. Солунарага ботуңуң хуула чуртунда амылдардык дугайын козул чүтүзү бижээш, америк, аякыл болган француз агентилелдерин элчиде чоругулу берип турары даштыкы информаныларын долдуур паралагынып турарынын кол чылдаганын шак мында.

СЭАТО-нун удурткучлары Таиландын амылдарын милитаризациянын орунуче кирер эвез эвез чөвүлөдөр кылганар. Шеригниң чүдү-бүрү өөрдилелерин болган маневрларын чуртта барык соксаал чокка кылып турар. Чикээ, январь 20-ден февраль 7-ге чедир үргүлчүлө шериг маневрлар «Таил